



БОКС - СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ТАЛЕНТИМА

БОКС - СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА ТАЛЕНТИМА

САДРЖАЈ

1. ПРЕДГОВОР	3
2. АНАЛИЗА СТАЊА	5
3. ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА	45
4. ПРЕПОРУЧЕНЕ РАДЊЕ	53
5. ЗАКЉУЧЦИ	62

1. ПРЕДГОВОР

Приликом рада са боксерима почетницима, тренер треба да има на уму да ће резултати доћи у каснијим фазама и да цео тренажни процес треба поделити у посебне фазе према физичком расту и узрасту боксера, побољшању кондиције и стицању техничких вештина (Шема 1).



Шема 1. Фазе припрема боксера.

Проналажење и одабир талената у спорту садржава три процеса која се међусобно надопуњују, а делом и преклапају. Ради се наиме о процесима детекције, идентификације и селекције, који се сврставају међу најважније задатке сувременог спорта, па тако и бокса. Детекција има основно обележје проналажења талената у популацији која се не бави спортом, док би идентификација означавала проналажење талената у популацији која се већ бави спортом - боксом. Селекција означава идентификацију талената у различитим фазама њихове каријере, а представља краткотрајни процес одабира кандидата за одређену сврху (нпр. избор кандидата за националну селекцију). Дакле, ради се само о једном сегменту дуготрајног процеса идентификације и развоја талената у спорту.

2. АНАЛИЗА СТАЊА

Ово истраживање је на територији Републике Србије спровео Покрајински секретаријат за спорт и омладину као део пројекта Побољшање бокса у пограничном региону (*Sport-improvement of boxing in cross border region*).

Истраживање је спроведено у септембру 2022. године, путем анкетног упитника који је у електронској форми дистрибуиран боксерским клубовима на територији Републике Србије. Упитник се састојао од 56 питања подељених у шест категорија. Категорије које су приликом израде упитника дефинисане као кључне су:

- А) Услуге које нуди клуб;
- Б) Људски ресурси;
- В) Материјални ресурси;
- Г) Број корисника;
- Д) Тренинзи; и
- Ђ) Спортски резултати.

Циљ истраживања је био да се утврди стање у боксу на територији Републике Србије и Мађарске. Оно што је важно нагласити је да резултати овог истраживања пружају прилику за креирање нових програма који доприносе унапређењу ове спортске дисциплине у Републици Србији и Мађарској.

Учествовање у истраживању је било добровољно. Упитник су попунили представници 19 боксерских клубова који своје активности реализују на територији Републике Србије. Питања су била комбинација отвореног и затвореног типа. Резултати су анализирани и део су овог извештаја.

На почетку истраживања било је неопходно ажурирати постојеће контакт податке боксерских клубова. Подаци кој су тражени од клубова су: назив клуба, поштанска адреса, званична имејл адреса, вебсајт клуба, подаци о свим друштвеним мрежама клуба, име контакт особе и телефон контакт особе. Ови подаци су унешени у базу података и повремено ће бити ажурирани. Тиме ће комуникација са клубовима бити једноставнија и лакша.

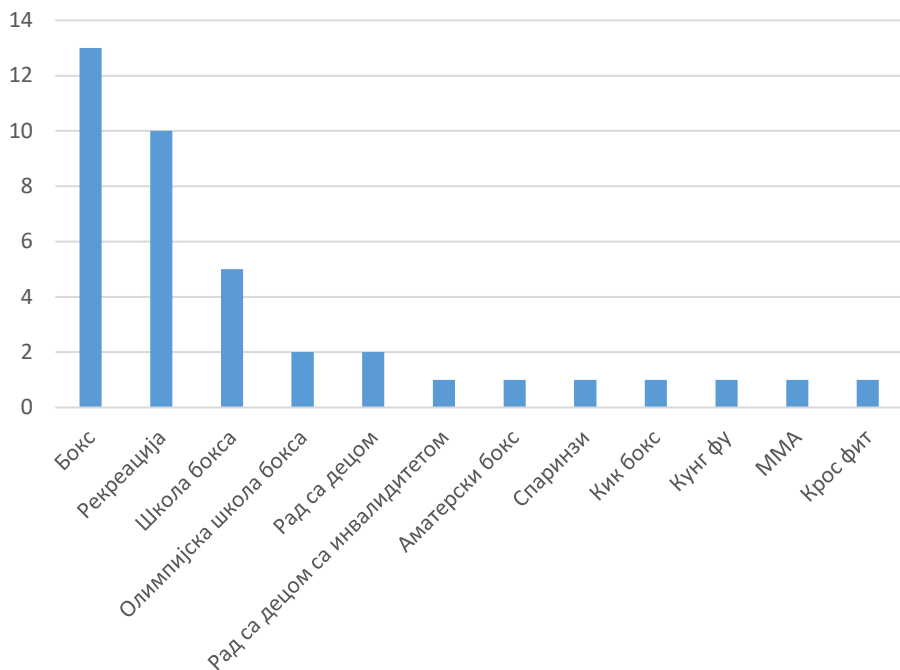
100% клубова има активну имејл адресу преко које комуницира. 5% клубова (1 клуб) има активну веб страницу, док је 68% клубова активно на друштвеним мрежама. Друштвене мреже на којима клубови промовишу своје активности су Фејсбук и Инстаграм. Сви

клубови су делегирали представника за потребе комуникације на овом пројекту.

А) УСЛУГЕ КОЈЕ НУДИ БОКС КЛУБ

Питање „Које услуге нуди ваш клуб?“ је имало опцију давања више одговора. Највећи број клубова укључених у истраживање се бави боксом (13 одговора). Десет клубова пружа услуге рекреације. Пет клубова води школу бокса, док се два клуба баве олимпијском школом бокса. Два клуба своје услуге пружају деци, док један клуб ради са децом са инвалидитетом. У табели испод су приказане све услуге које клубови нуде.

Услуге које клубови пружају

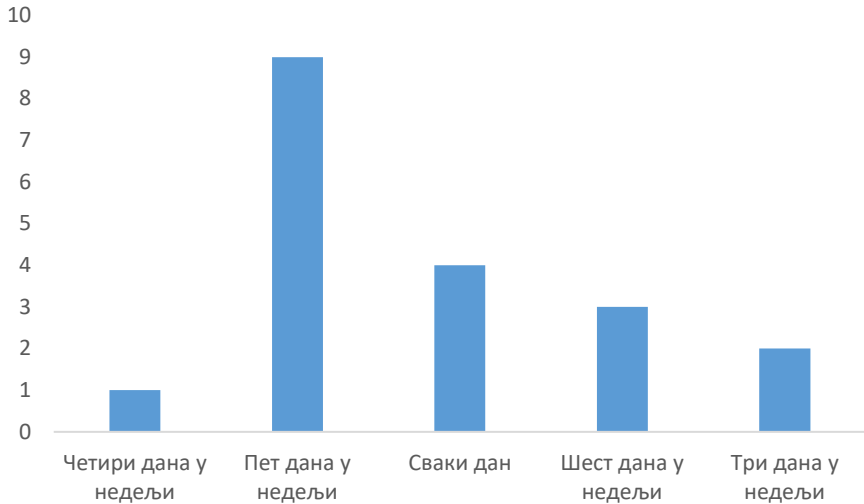


Р.Б	Врста услуге	Број клубова
1.	Бокс	13
2.	Рекреација	10
3.	Школа бокса	5
4.	Олимпијска школа бокса	2
5.	Рад са децом	2
6.	Рад са децом са инвалидитетом	1
7.	Аматерски бокс	1
8.	Спаринзи	1
9.	Кик бокс	1
10.	Кунг фу	1
11.	ММА	1
12.	Крос фит	1

Највећи број клубова своје активности спроводе пет пута недељно. У 4 клуба се активности спроводе сваки дан. У 3 клуба се активности спроводе шест дана у недељи. Три дана недељно раде два клуба, док један клуб спроводи своје активности четири дана у недељи.

Р.Б	Динамика пружања услуга	Број клубова
1.	Пет дана у недељи	9
2.	Сваки дан	4
3.	Шест дана у недељи	3
4.	Три дана у недељи	2
5.	Четири дана у недељи	1
Укупно:		19

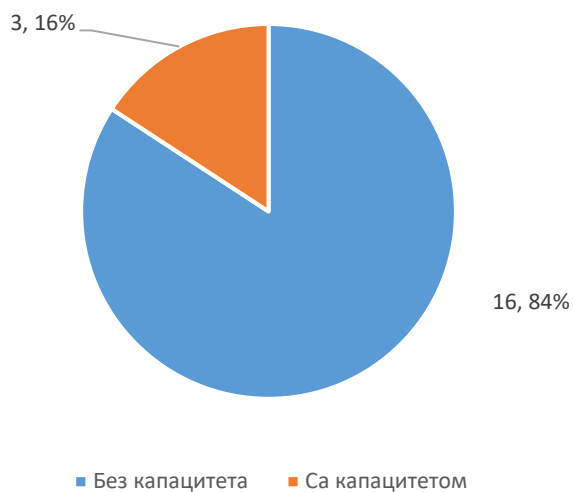
Динамика активности



На питање „Које услуге не пружате, а имате капацитет за то?“ само три клуба су дала одговор. Два клуба имају капацитет да пружају услуге рекреације, док један клуб наводи да има капацитета да пружа услуге ММА и Таи бокса. Клубови који немају капацитет као разлоге наводе недостатак професионалног кадра и финансија.

Р.Б:	Додатне услуге	Бр	%
1.	Без капацитета	16	84%
2.	Са капацитетом	3	16%
Укупно:		19	100%

Капацитет за пружање додатних услуга

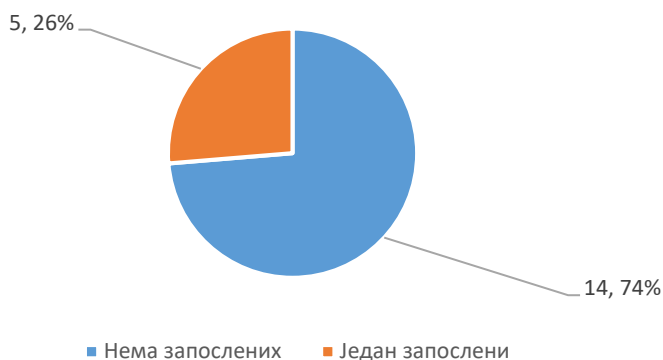


Б) ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Приликом анализе људских ресурса дошли смо до податка да највећи број клубова (74%) нема ни једног запосленог радника по уговору на неодређено време. Ово може бити један од разлога због којег клубови не раде на иновацији и промоцији услуга. Пет клубова (26%) има једног запосленог радника на неодређено време. Ни један клуб нема два или више запослених по уговору на неодређено време.

Р.Б	Уговор на неодређено време	Број клубова/удружења
1.	Нема запослених	14
2.	Један запослени	5
Укупно:		19

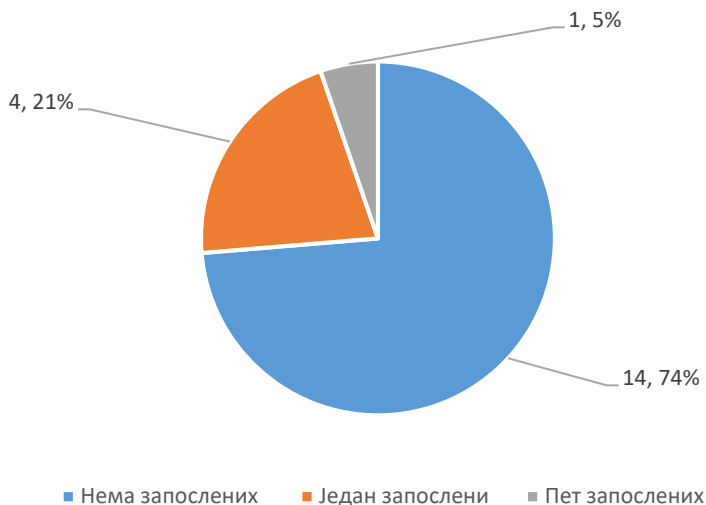
Запослени по уговору на неодређено време



Поред тога, 74% клубова (14 клубова) нема ни једног запосленог радника на одређено време. Четири клуба имају по једног запосленог по овом основу, док један клуб има пет запослених по уговору на одређено време.

Р.Б	Уговор на одређено време	Број клубова
1.	Нема запослених	14
2.	Један запослени	4
3.	Пет запослених	1
Укупно:		19

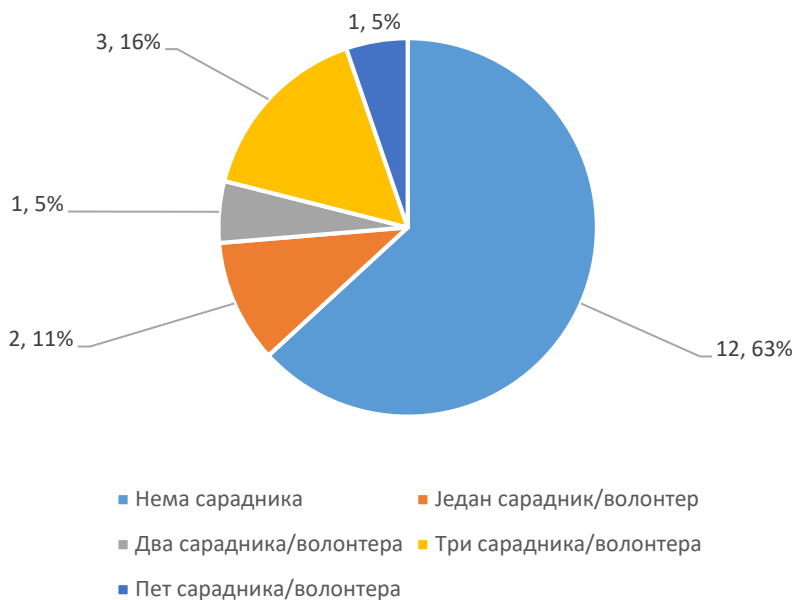
Запослени по уговору на одређено време



Када се анализира број запослених по осталим уговорима долази се до податка да 12 клубова (63%) нема сараднике/волонтере. 2 клуба (11%) ангажују по једног сарадника/волонтера, а остали клубови ангажују више сарадника, максимално пет сарадника/волонтера.

Р.Б	Остали уговори – сарадници/волонтери	Број клубова/удружења
1.	Нема сарадника	12
2.	Један сарадник/волонтер	2
3.	Два сарадника/волонтера	1
4.	Три сарадника/волонтера	3
5.	Пет сарадника/волонтера	1
Укупно:		19

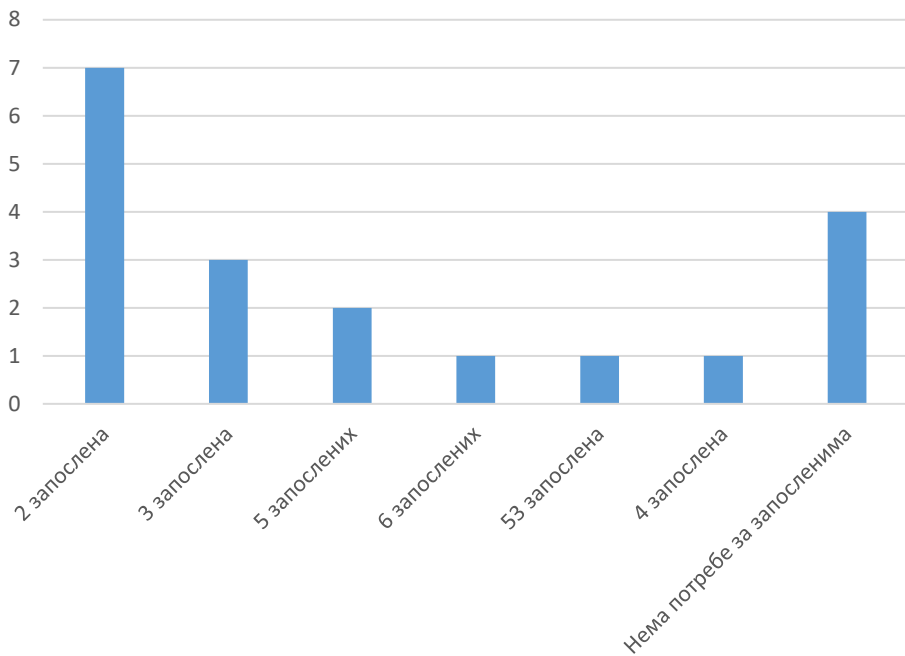
Сарадници/волонтери



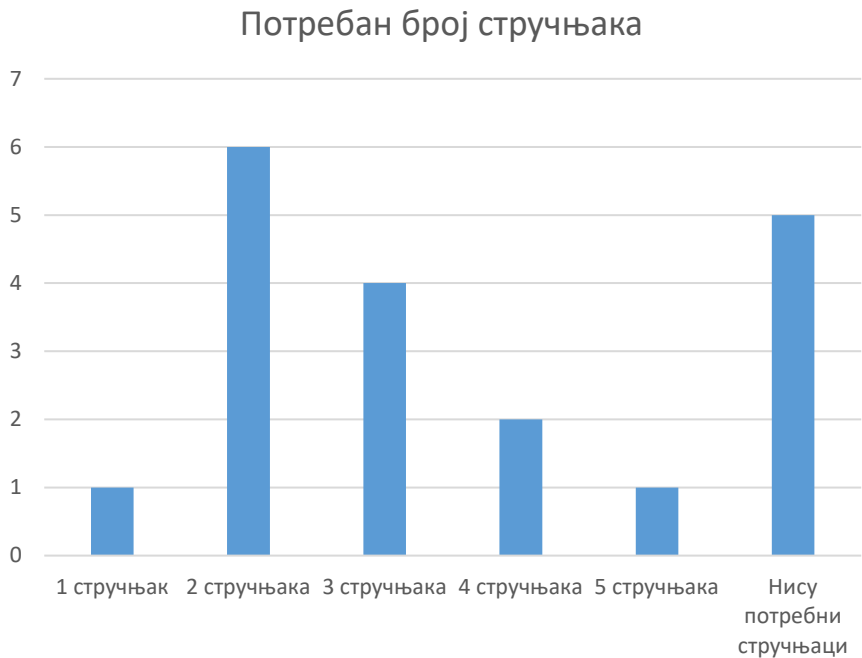
На питање који је потребан број запослених како би клуб несметано обављао своје делатности, четири клуба су одговорила да немају потребе за запошљавањем. Највише клубова је исказало потребу за два, односно три запослена.

Р.Б	Потребе за људским ресурсима	Број клубова/удружења
1.	2 запослена	7
2.	3 запослена	3
3.	5 запослених	2
4.	6 запослених	1
5.	53 запослена	1
6.	4 запослена	1
7.	Нема потребе за запосленима	4
Укупно:		45

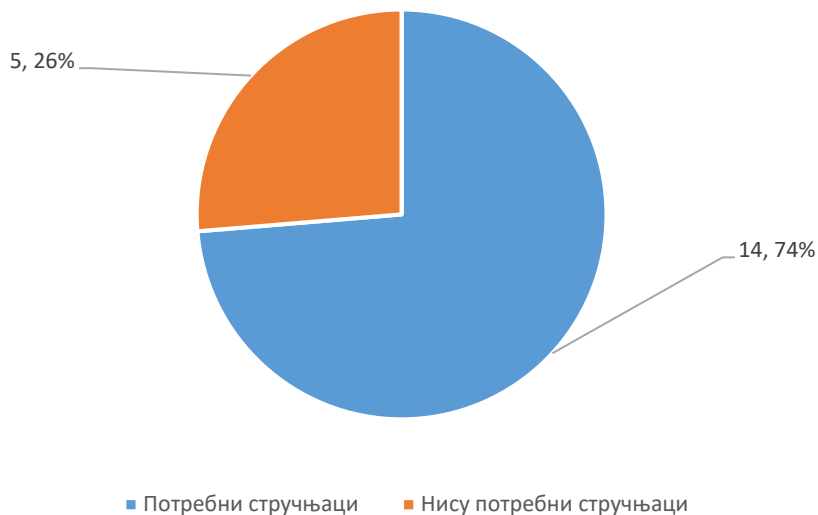
Потребе за људским ресурсима



Клубови су исказали потребе за ангажовањем стручњака који би реализовали спортске програме. Чetrнаест клубова има потребу за ангажовањем стручњака, док 5 клубова нема потребу за стручном подршком.



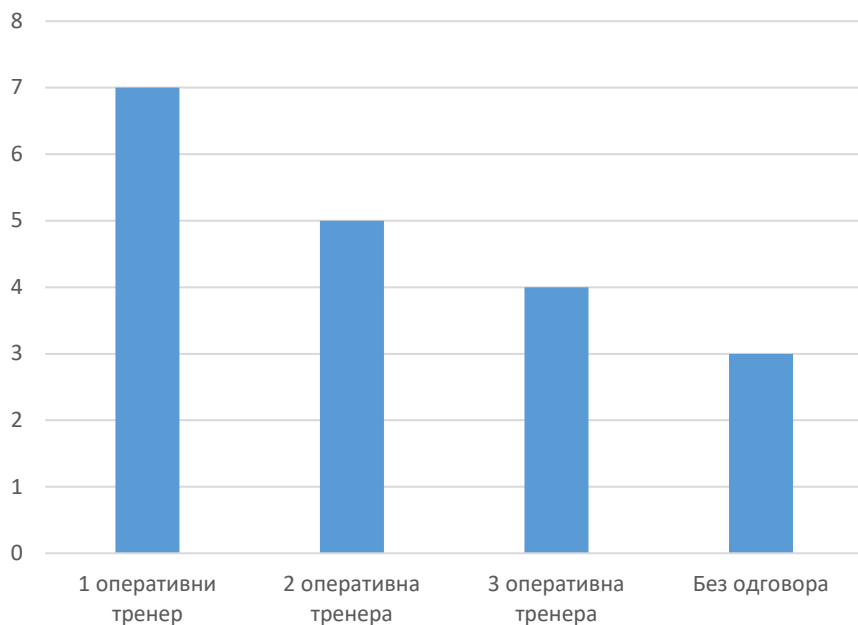
Стручна подршка



Број оперативних тренера варира од једног до три. Највише клубова (7 клубова) изјављује да имају једног оперативног тренера. По два оперативна тренера има пет клубова, док по три оперативна тренера има четири клуба. Три клуба нису дала одговор што може да се интерпретира да немају оперативне тренере.

Р.Б	Оперативни тренери	Број клубова
1.	1 оперативни тренер	7
2.	2 оперативна тренеа	5
3.	3 оперативна тренеа	4
4.	Без одговора	3
Укупно:		19

Број оперативних тренера

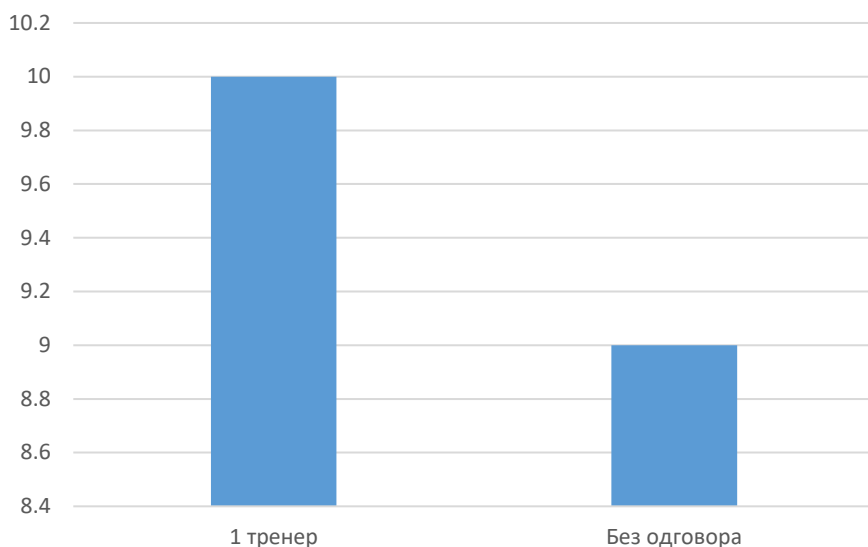


У 9 клубова ангажован је по један тренер са завршеном вишом школи, док је у једном клубу ангажовано два тренера који имају исти образовни ниво. Остали клубови (9 клубова) нису дали одговор на ово питање.



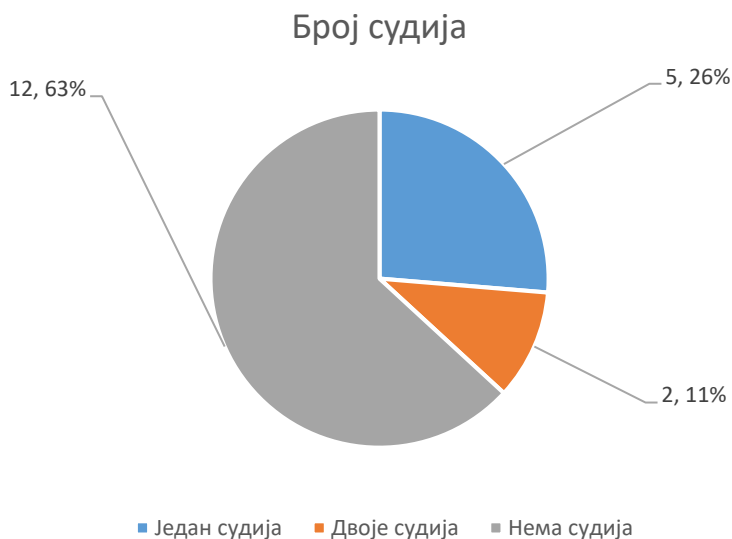
Резултати су слични и када се анализирају одговори на питање о броју тренера са завршеним факултетом. У 10 клубова је ангажован по један тренер који има завршен факултет, док 9 клубова није дало одговор на ово питање.

Тренери са завршеним факултетом



На питање колико имате судија 5 клубова је дало одговор да имају једног судију. Два клуба имају двоје судија, док је 12 клубова дало одговор да немају судије.

Р.Б	Број судија	Број клубова
1.	Један судија	5
2.	Двоје судија	2
3.	Немају судија	12
Укупно:		19



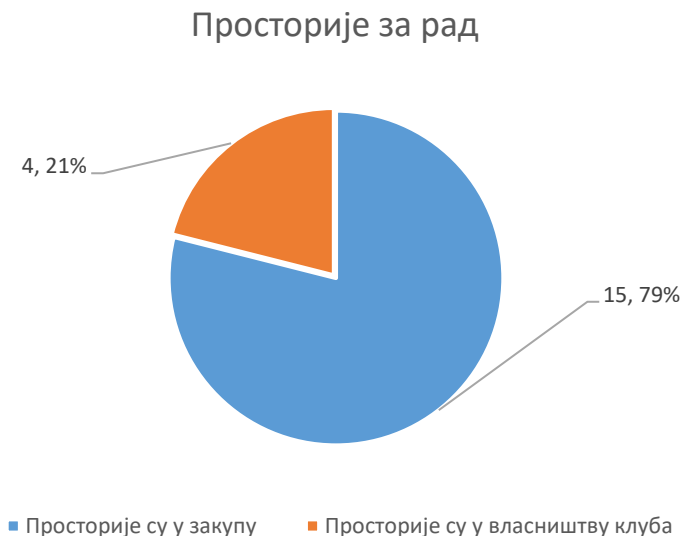
На питање отвореног типа „Које су едукативне потребе особља ангажованог у клубовима?“ само седам клубова (37%) је дало одговор, што даље имплицира да 63% клубова нема увид о значају континуираних едукација. Један клуб је дао конкретан одговор да су им потребна додатна знања из области исхране и суплементације. Осталих шест клубова је одговорило да им је потребно стручно усавршавање без навођења конкретне области.

Сви клубови (100%) су заинтересовани да сарађују са клубовима из окружења.

В) МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ

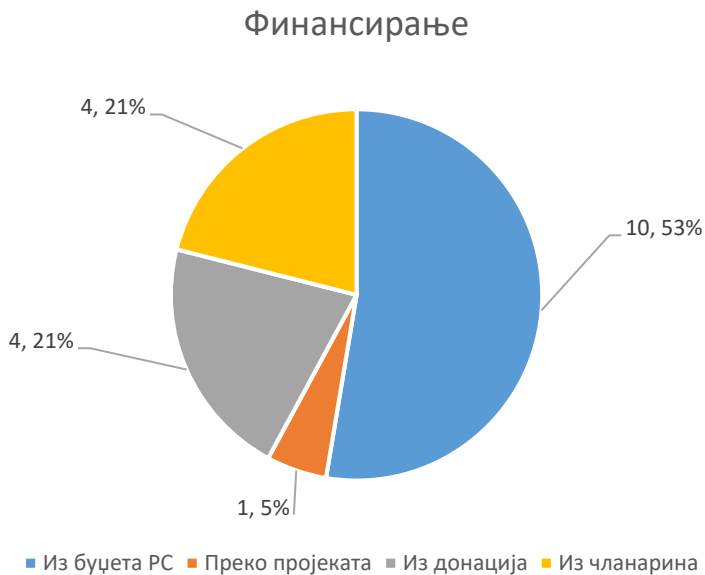
Клубови у највећој мери (79%) закупљују простор у коме обављају своје делатности. То значи да значајан број финансијских средстава одлази на плаћање месечног закупа. Само 4 клуба (21%) имају простор у власништву клуба. То им омогућава да буду конкурентнији на тржишту, с обзиром да немају овај значајан месечни издатак.

Р.Б:	Просторије за рад	Бр	%
1.	Просторије су у закупа	15	79%
2.	Просторије су у власништву клуба	4	21%
Укупно:		19	100%



Клубови се доминантно финансирају из буџета Републике Србије(53%) или преко донација (21%) и чланарина (21%). Само 1 клуб се финансира кроз пројекте.

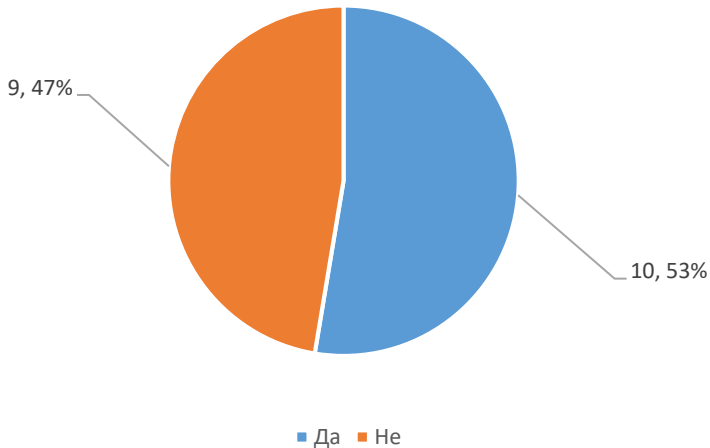
Р.Б:	Финансирање	Бр	%
1.	Из буџета РС	10	53%
2.	Преко пројеката	1	5%
3.	Из донација	4	21%
4.	Из чланарина	4	21%
Укупно:		19	100%



100% клубова исказују потребу за специјализованом опремом за рад. 10 клубова изјављује да поседује специјализовану опрему за рад, док 9 клубова нема такву опрему.

Р.Б:	Поседовање специјализоване опреме	Бр	%
1.	Да	10	53%
2.	Не	9	47%
Укупно:		19	100%

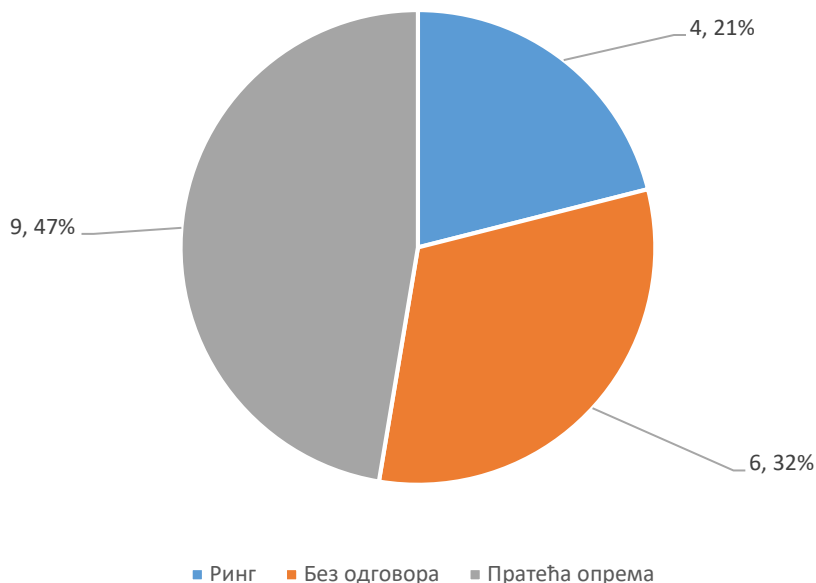
Поседовање специјализоване опреме



На питање „Шта вам је од специјализоване опреме потребно како би сте унапредили или отпочели рад?“ Четири клуба имају потребу за рингом. Остали клубови су исказали потребу за различитом пратећом опремом као што су рукавице, крушке, џакови за бокс, вијаче, тегови, федербали, медицинске лопте, струњаче итд. Шест клубова није одговорило на ово питање што имплицира да им није потребна специјализована опрема.

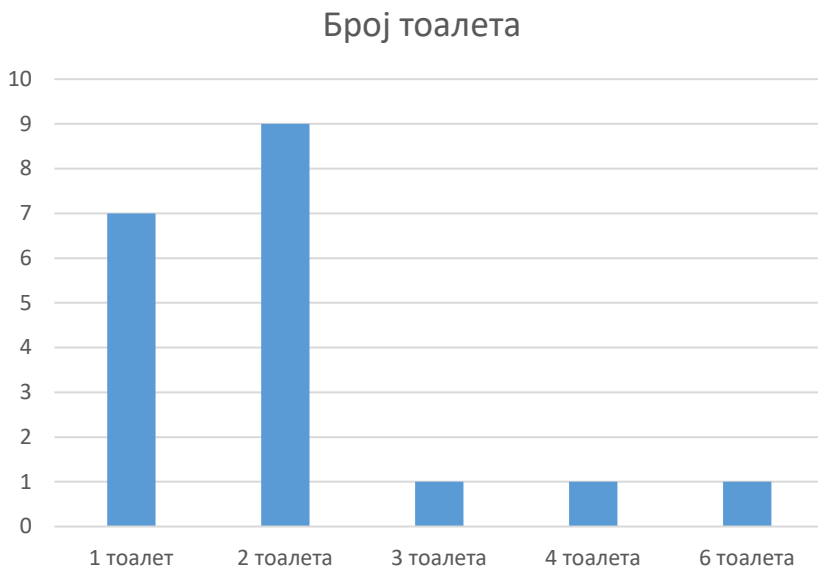
Р.Б:	Врста специјализоване опреме	Бр	%
1.	Није нам потребна опрема	6	32%
2.	Ринг	4	21%
3.	Пратећа опрема	9	47%
Укупно:		19	100%

Врста специјализоване опреме



Клубови у највећој мери имају један до два тоалета. Три и више тоалета има по један клуб. Сви клубови имају по једну или две функционалне свлачионице.

Р.Б:	Број тоалета	Бр	%
1.	1 тоалет	7	37%
2.	2 тоалета	9	48%
3.	3 тоалета	1	5%
4.	4 тоалета	1	5%
5.	6 тоалета	1	5%
Укупно:		19	100%



Р.Б:	Број свлачионица	Бр	%
1.	1 свлачионица	9	47%
2.	2 свлачионице	10	53%
Укупно:		19	100%

Број свлачионица

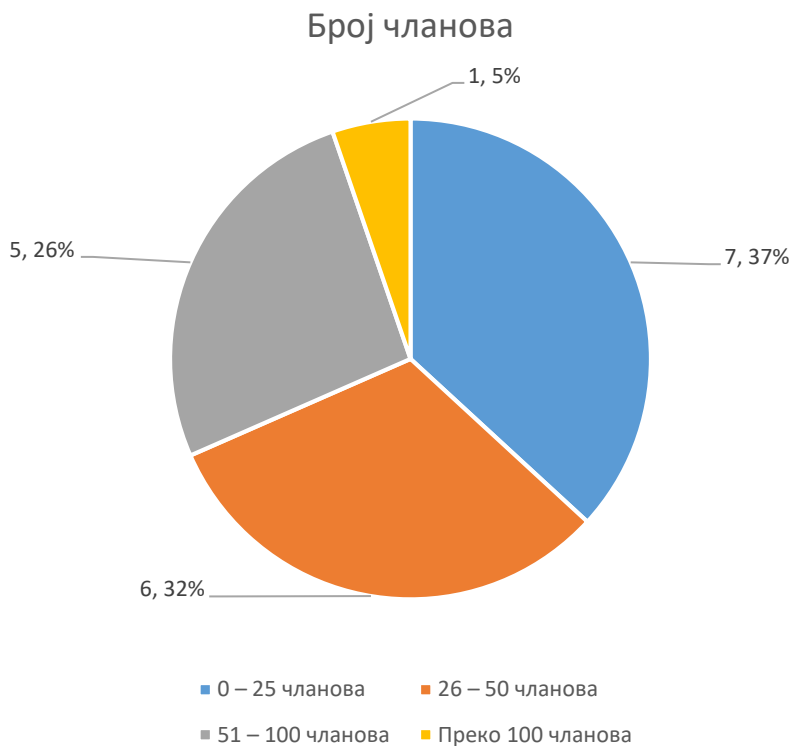


Клубови немају уједначен простор за тренинг. Осам клубова реализује тренинге у простору мањем од 100м². Осталих 11 клубова реализују тренинге и просторима различитих величина које се крећу од 110м² до 1200м².

Г) БРОЈ КОРИСНИКА

Највећи број клубова (7 клубова, 37%) има до 25 чланова. Са овако малим бројем чланова немогуће је финансирање текућих трошкова клуба. Ова чињеница ставља клубове у завистан однос од стране државе и/или донација. Само 1 клуб има више од 100 чланова и овај клуб може у већем обиму да се финансира из чланарина. Остали клубови, без додатне континуиране финансијске подршке, нису одрживи.

Р.Б:	Број чланова	Бр	%
1.	0 – 25 чланова	7	37%
2.	26 – 50 чланова	6	32%
3.	51 – 100 чланова	5	26%
4.	Преко 100 чланова	1	5%
Укупно:		19	100%



Када се анализира број чланова по узрасним категоријама долазимо до податка да клубови имају највише чланова у узрасној категорији деце до 12 година. Након дванаесте године постепено опада број деце укључене у бокс. Да би се овај одлив деце из спорта превенирао неопходно је радити кампању која би за циљну групу укључила и децу до 12 година, као и њихове родитеље.

Следеће што се уочава је да је знатно већи број дечака/мушкараца у боксу у односу на девојчице/жене. Ова родна неусклађеност је приметна у свим узрастним категоријама сем у категорији одраслих особа преко 35 година. Највероватније је условљена патријархалним васпитањем деце и строгом поделом на мушке и женске спортове. Жене тек у зрелим годинама (у годинама када су изградиле самопоштовање и самопоуздање) уочавају бенефите ове спортске дисциплине.



Р.Б:	Чланови	М	Ж	Укупно
1.	До 12 година	165	74	239
2.	Од 13 до 14 година	102	57	159
3.	Од 15 до 16 година	123	50	173
4.	Од 17 до 18 година	81	39	120
5.	Од 19 до 34 године	176	78	254
6.	Преко 35 година	69	54	123
Укупно:		716	352	1068

Број мушких/женских чланова



Д) ТРЕНИНЗИ

У овој области анализиран је број тренинга у недељи које клубови организују према узрасним категоријама, као и број сати у недељи утрошених на конкретну узрасну категорију.

Чланови до 12 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 тренинга	1
3.	3 тренинга	7
4.	4 тренинга	1
5.	5 тренинга	6
6.	6 тренинга	1
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 сата недељно	1
3.	3 сата недељно	3
4.	4 сата недељно	4
5.	5 сати недељно	4
6.	6 сати недељно	3
7.	10 сати недељно	1
8.	18 сати недељно	1

Чланови од 13 до 14 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	1
2.	2 тренинга	0
3.	3 тренинга	4
4.	4 тренинга	1
5.	5 тренинга	10
6.	6 тренинга	2
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	1
2.	2 сата недељно	0
3.	3 сата недељно	3
4.	4 сата недељно	2
5.	5 сати недељно	4
6.	6 сати недељно	2
7.	7 сати недељно	2
8.	8 сати недељно	1
9.	9 сати недељно	1
10.	10 сати недељно	2
11.	18 сати недељно	1

Чланови од 15 до 16 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 тренинга	0
3.	3 тренинга	1
4.	4 тренинга	2
5.	5 тренинга	11
6.	6 тренинга	2
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 сата недељно	0
3.	3 сата недељно	0
4.	4 сата недељно	1
5.	5 сати недељно	5
6.	6 сати недељно	2
7.	7 сати недељно	2
8.	8 сати недељно	3
9.	9 сати недељно	1
10.	10 сати недељно	2
11.	18 сати недељно	1

Чланови од 17 до 18 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	1
2.	2 тренинга	0
3.	3 тренинга	1
4.	4 тренинга	2
5.	5 тренинга	11
6.	6 тренинга	3
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	1
2.	2 сата недељно	0
3.	3 сата недељно	0
4.	4 сата недељно	1
5.	5 сати недељно	2
6.	6 сати недељно	3
7.	7 сати недељно	3
8.	8 сати недељно	4
9.	9 сати недељно	2
10.	10 сати недељно	2
11.	18 сати недељно	1

Чланови од 19 до 34 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 тренинга	0
3.	3 тренинга	2
4.	4 тренинга	1
5.	5 тренинга	9
6.	6 тренинга	4
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	2
2.	2 сата недељно	0
3.	3 сата недељно	0
4.	4 сата недељно	1
5.	5 сати недељно	2
6.	6 сати недељно	2
7.	7 сати недељно	2
8.	8 сати недељно	3
9.	9 сати недељно	3
10.	10 сати недељно	3
11.	18 сати недељно	1

Чланови преко 35 година

Р.Б.	Број тренинга	Број клубова
1.	Нема тренинга	5
2.	2 тренинга	0
3.	3 тренинга	4
4.	4 тренинга	0
5.	5 тренинга	7
6.	6 тренинга	2
7.	12 тренинга	1

Р.Б.	Број сати	Број клубова
1.	Нема тренинга	5
2.	2 сата недељно	0
3.	3 сата недељно	3
4.	4 сата недељно	2
5.	5 сати недељно	4
6.	6 сати недељно	0
7.	7 сати недељно	1
8.	8 сати недељно	1
9.	9 сати недељно	2
10.	12 сати недељно	1
11.	18 сати недељно	0

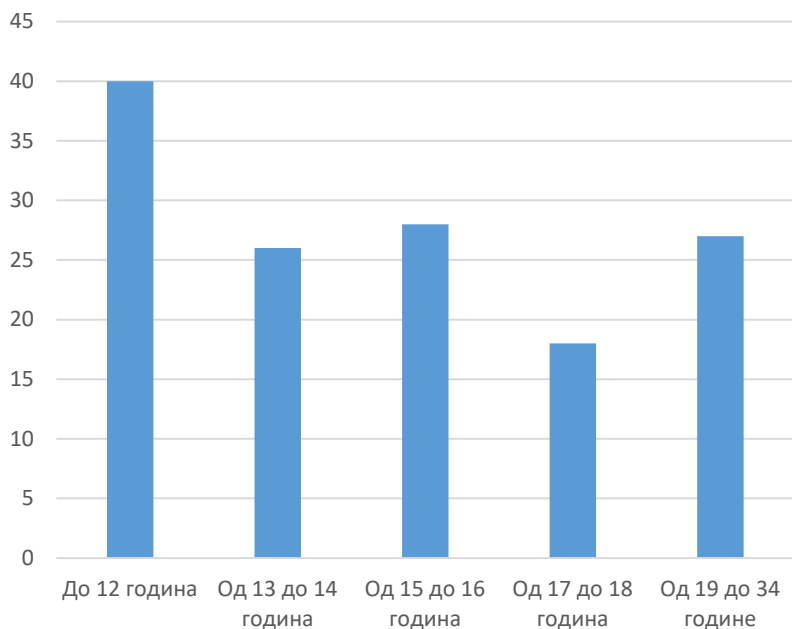
У свим узрасним категоријама највише клубова реализује 5 тренинга недељно. Максималан број сати у недељи намењен одређеној узрасној категорији је 18 сати и заступљен је у свим узрасним категоријама сем у најстаријој. Није уочена значајна разлика у сатима у односу на узрасне категорије што указује да све узрасне категорије имају подједнаке прилике за бављење овом спортском дисциплином.

Б) СПОРТСКИ РЕЗУЛТАТИ

Приказ броја медаља на националном првенству у 2021. години:

Р.Б	Узрасна категорија	Број медаља
1.	До 12 година	40
2.	Од 13 до 14 година	26
3.	Од 15 до 16 година	28
4.	Од 17 до 18 година	18
5.	Од 19 до 34 године	27
Укупно:		139

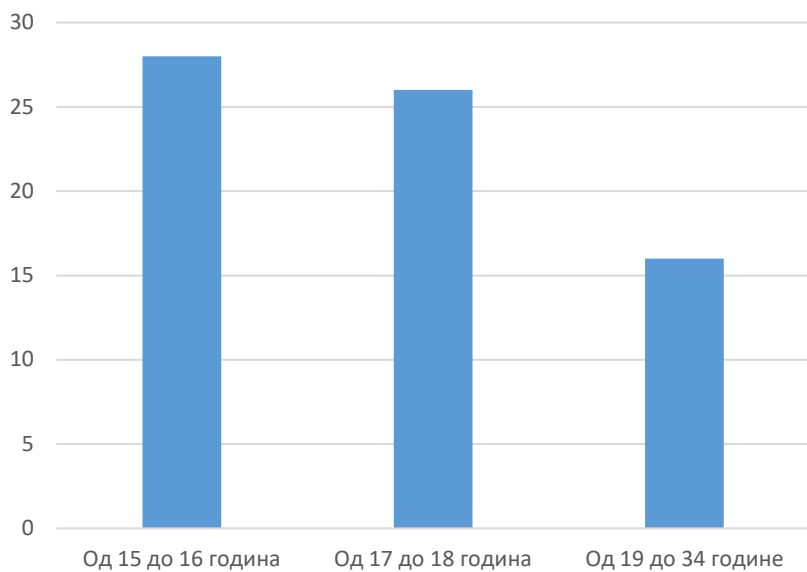
Медаље на националним првенствима у 2021. години



Приказ броја медаља на међународним такмичењима у 2021. години:

Р.Б	Узрасна категорија	Број медаља
3.	Од 15 до 16 година	28
4.	Од 17 до 18 година	26
5.	Од 19 до 34 године	16
Укупно:		70

Медаље на међународним такмичењима у 2021. години



3. ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА

Ова стратегија обухвата пет фундаменталних стратешких начела, односно општих циљева:

1. Повећање укључује бављење грађана боксом на територији Аутономне Покрајине (АП) Војводине, у оквиру организација у области бокса и кроз различите видове неорганизованог бављења боксом
2. Развој бокса на територији АП Војводине кроз повећање броја спортиста и спортисткиња који се баве боксом
3. Унапређење бокса кроз развој спортске инфраструктуре и њену адаптацију потребама бокса
4. Јачање финансијских и људских капацитета спортских клубова и организација у области бокса
5. Промовисање бокса кроз доступне медијске канале и организацију домаћих и међународних манифестација

1. Повећање укључује бављење грађана боксом на територији АП Војводине, у оквиру организација у области бокса и кроз различите видове неорганизованог бављења боксом

Бокс може бити доступан становницима АП Војводине како кроз услуге које пружају правна лица регистрована у овој области као што су спортски клубови, тако и кроз неорганизовано и самостално бављење овим спортом. Међутим, бављење боксом се ретко спроводи самостално јер организација овакве активности најчешће подразумева укључивање и других особа попут главних тренера, кондиционих тренера, спаринг партнера или медицинског особља. Поред тога, као што је већ речено, приступ оваквој активности је могућ и на начин који није организован, тј. у виду спортске рекреације (према Закону о спорту: област спорта која обухвата добровољно бављење физичким вежбањем односно спортским активностима ради одмора, освежавања, забаве, унапређења здравља или ради задовољавања потреба за кретањем, дружењем и игром, у свим аспектима становништва).

Када је реч о партиципацији у боксу путем спортских клубова релевантно је апострофирати да су могућности за то лимитиране. Према тренутним подацима, на територији АП Војводине присутан је заиста мали број спортских клубова у којима се грађани могу

бавити боксом. Стога, неопходно је обезбедити материјалне, али и друге ресурсе у циљу промоције бокса, отварање нових бокс клубова, али и стимулисање и унапређење рада већ постојећих на целокупној територији АП Војводине. Овакве активности се могу спроводити кроз систем подршке и помоћи надлежног националног или покрајинског спортског савеза.

Пошто учешће у рекреативном боксу може изазвати различите повреде локомоторног система, изузетно је важно обезбедити индивидуалан приступ свакој особи на основу његовог здравственог стања, физичких предиспозиција, узраста, тренутног нивоа кондиције итд. Штавише, неопходно је омогућити приступ едукативним сесијама свим особама заинтересованим за учешће у рекреативном боксу и тако их упознати са предностима и ограничењима бављења оваквим видом физичког вежбања. Додатно, уз присуство компетентног особља, рекреативни бокс може проузроковати разне физиолошке бенефите попут повећања аеробне способности, мишићне снаге, флексибилности, баланса, али и унапређење психо-социолошког аспекта човековог бића путем редукције анксиозности и депресије, позитивног утицаја на расположење и стимулисањем социјалних интеракција.

2. Развој бокса на територији АП Војводине кроз повећање броја спортиста и спортисткиња који се баве боксом

Не постоји база података која би обезбедила егзактне информације у погледу тренутног броја боксера и боксерки у Србији. Међутим, може се претпоставити да је број спортиста и спортисткиња који су способни за учешће на међународним такмичењима поприлично оскудан. Стога, неопходно је подстицати децу и одрасле да активно учествују у овом спорту, било да се ради о компетитивном, али и о рекреативном боксу. Поред тога, пожељно је додатно стимулисати спорите који се такмиче у другим борилачким спортовима за ангажовање у бокс активностима.

3. Унапређење бокса кроз развој спортске инфраструктуре и њену адаптацију потребама бокса

Инфраструктура и опрема неопходна за успешно бављење боксом поприлично је захтевна и разнолика, те њено усавршавање и адаптација потребама боксера и боксерки представља заиста обиман и комплексан посао. Начин реализације овог процеса може бити вишеструк, али је ипак најбоље и најсигурније одредити се за комбинацију у којој ће свој допринос давати и локалне јавне власти, приватни капитал, покрајински буџет, али и пројектно финансирање које може бити од изузетног значаја за инвестиције већег обима. Ипак, током пројектног финансирања потешко је водити рачуна о неопходној документацији, дозволама и сертификатима са обзиром да се најчешће ради о веома специфичној опреми која се набавља веома тешко и за чије коришћење постоје различита правила.

4. Јачање финансијских и људских капацитета спортских клубова и организација у области бокса

Као што је раније напоменуто, спортски клубови и организације у области бокса поприлично су лимитирани са аспекта људских капацитета неопходних за њихово успешно функционисање. Слично томе, тренутне финансијске могућности бокс клубова на територији АП Војводине нису у складу са потребама и захтевима даљег развоја овог спорта. Штавише, императив је обезбедити финансијска средства која би омогућила куповину нове опреме и едукацију стручног кадра, али и новац уз помоћ којег би се конкурисало за пројекте који могу омогућити будућа финансирања – пројектна финансирања.

Управо због кадровских и финансијских потешкоћа, пожељно је укључивање што већег броја чинилаца из области спорта, образовања, туризма и екологије ради стварања услова за систематско решавање наведених проблема, како на покрајинском, тако и на општинском нивоу. Дакле, само заједничко ангажовање Покрајинског секретаријата за спорт и омладину, Спортског савеза Војводине, надлежног градског савеза, приватних и државних установа, али и невладиног сектора који делује у области заштите животне средине, спорта и туризма, може довести до егзактних и

видљивих резултата. Неопходно је креирати компетентан кадар у покрајинском гранском савезу који ће даље моћи да нацире и управља експертима који су ангажовани у бокс клубовима на територији АП Војводине.

Када је у питању пројектно финансирање, ту је такође неопходно уложити одређена средства у обуку кадрова који би аплицирали за различите програме (локалне, националне и међународне). Након тога, следећи корак представља успостављање сарадње са партнерима са којима би се реализовали пројекти, идентификовање тема и програма на које постоји могућност пријаве, подношење апликација, те касније спровођење самог пројекта у складу са његовим захтевима. Након овога, изнова је потребно укључивање покрајинских и локалних власти које би у својим буџетима предвиделе предфинансирање или суфинансирање оваквих пројеката. Коначно, проналажење спонзора и донатора чије су вредности компатибилне са онима које промовише бокс свакако би допринело јачању финансијских капацитета клубова и организација у области овог спорта на територији АП Војводине.

5. Промоција бокса кроз доступне медијске канале и организацију домаћих и међународних манифестација

Бокс, као борилачки спорт, има изузетан медијски потенцијал због своје репутације у спортским круговима, аутентичности, као и анимирања публике која преферира уживање у борбама до последњег даха. Медијски власници, уредници и новинари показују наклоност према овом спорту јер се путем различитих фотографија и снимака забележених током бокс мечева стимулише пажња спортске јавности, односно може се констатовати да бокс има солидну комерцијалну исплативност. Спортски канали који су специјализовани за бокс, тј. за приказивање борби у рингу, као и велики број продукција које се баве снимањем бокс мечева, потврђују конекцију између медија и поменутог спорта.

Медији се такође могу користити као средство за промоцију одређених импликација бокса попут стимулисања здравог начина живота, померања властитих граница, развијања спортског духа итд. Поред свега наведеног, медијски потенцијал бокса огледа се и у великом угледу који спортисти могу поседовати уколико се на одговарајући начин експлоатишу њихови резултати и постигнућа – од мотивације становништва за учествовање у рекреативном боксу, преко анимирања спонзора и донатора, до утицаја на спортисте из

других спортова у смислу остваривања врхунских резултата на домаћим и међународним такмичењима.

4. ПРЕПОРУЧЕНЕ РАДЊЕ

Коначно, у окриву већ наведеног општег циља, идентификовани су посебни циљеви, као и активности које је неопходно спроводити у оквиру истих, индикаторе таквих активности, као и поједине мере/задатке.

1. Повећање укључује бављење грађана боксом на територији АП Војводине, у оквиру организација у области бокса и кроз различите видове неорганизованог бављења боксом

Посебни циљеви	Активности	Индикатори активности	Мере/задаци
Повећан број бокс клубова на територији АП Војводине	Упућен јавни позив неформалним удружењима и спортистима за стицање правне форме у виду оснивања спортских клубова у области бокса уз адекватну правну помоћ гранског савеза	Упућен позив	Формирање процедуре, односно поступка који је неопходан за регистрацију спортског клуба
Побољшана повезаност бокс клубова са надлежним савезом	Ангажованост покрајинског савеза за бокс	Објављена и транспарентно доступна потребна документација; Савез оперативан за рад; Поднет и одобрен захтев за финансирање активности	Израда правилника и базичних радних докумената; Израда плана и програма рада; Обезбеђивање материјалних ресурса за активности савеза
Стимулисање бављења рекреативним боксом на територији АП Војводине	Обезбеђивање неопходних услова за рекреативно бављење боксом	Број повреда током учешћа у рекреативним бокс активностима	Пружање свих неопходних информације о заштити и превенцији током рекреативног бављења боксом

2. Развој бокса на територији АП Војводине кроз повећање броја спортиста и спортисткиња који се баве боксом

Посебни циљеви	Активности	Индикатори активности	Мере/задачи
Унапређена сарадња са институцијама, савезима и клубовима који могу допринети повећаној укључености жена и особа са потешкоћама у различите сегменте бокса	Подизање нивоа сарадње са институцијама, савезима и клубовима који могу допринети повећању укључености жена и особа са потешкоћама у различите аспекте бокса	Број нових организација са којима је успостављена сарадња; Број заједнички реализованих активности	Јачање кооперације са наведеним институцијама; Спровођење заједничких пројеката или активности са наведеним институцијама
Обезбеђени услови, ресурси и капацитети (укључујући и материјално-техничке услове) у циљу омогућавања манифестације максималног потенцијала боксера, укључујући и услове тренирања, припремања и едуковања о поменутом спорту	Обезбеђивање одговарајућег образовања о боксу; Пружање адекватних тренинга и припрема; Обезбеђивање неопходних техничких ресурса за успешно бављење боксом	Број организованих едукативних догађаја; Број спроведених тренинга и припрема; Количина реализованих набавки	Организовање едукативних скупова и семинара; Организовање потребних припрема и тренинга; Идентификовање неопходних ресурса и израда плана набавке

Обезбеђен компетентни кадар за рад са спортистима	Стварање експерата у области бокса	Усаглашеност компетентног образовања, стручне оспособљености кадра и објективних потреба бокса на територији АП Војводине	Колаборација између клубова и образовних институција у циљу стварања експерата
Унапређени услови за постизање врхунских спртских резултат у области бокса	Организација међународних бокс такмичења на територији АП Војводине	Број организованих манифестација - такмичења	Конкурисање, припремање и организација интернационалних бокс догађаја на којима могу учествовати спортисти и спортисткиње са територије АП Војводине

1. Унапређење бокса кроз развој спортске инфраструктуре и њену адаптацију потребама бокса

Посебни циљеви	Активности	Индикатори активности	Мере/задаци
Успостављање базе података о стању инфраструктуре и опреме за учествовање у боксу на територији АП Војводине	Истраживања усмерена ка прикупљању података о стању спортске инфраструктуре и опреме у вези бављења боксом на територији АП Војводине	Публиковани закључци о поменутом истраживању	Дефинисање истраживачког поступка, прикупљање, обрада и анализа података
Утврђивање базе података о потреби за унапређењем или успостављањем нове спортске инфраструктуре, као и о нужности за прилагођавањем постојеће инфраструктуре потребама бокса	Истраживање о потреби за унапређењем или успостављањем нове спортске инфраструктуре, као и о потреби за адаптацијом постојеће инфраструктуре боксу	Објављени закључци о истраживању	Детерминисање истраживачког поступка, прикупљање, обрада и анализа података
Систематизовани спортски објекти погодни за бављење боксом	Категоризација спортских објеката који су адекватни за упражњавање бокса	Публиковани подаци о рангирању	Рангирање спортских објеката

2. Јачање финансијских и људских капацитета спортских клубова и организација у области бокса

Посебни циљеви	Активности	Индикатори активности	Мере/задаци
Подигнут капацитет клубова и надлежног гранског савеза за писање пројеката у различитим форматима (локални, национални, Европска унија (ЕУ)) у циљу унапређења свих аспеката бокса	Унапређење капацитета клубова и надлежног гранског савеза за пријављивање за пројектно финансирање на локалном и покрајинском нивоу; Подизање капацитета за анализу ЕУ програма, идентификовање подобних позива, избор најадекватнијих партнерстава и писање пријава за ЕУ пројекте	Број организованих обука и број поднетих и одобрених пројеката; Број реализованих обука и број пријављених и одобрених пројеката	Одржавање едукативних сесија за запослене у спортским клубовима и гранском савезу за писање пројеката за потребе конкурса на локалном и покрајинском нивоу; Реализација обука за кадар запослен у спортским клубовима и гранском савезу за писање пројеката на нивоу Европске уније
Коришћење доступних фондова на територији АП Војводине ради развоја бокса	Пријављивање на позив за подношење пројекта на различитим међународним програмима	Број поднетих пројеката као и број одобрених пројеката за финансирање	Дефинисање теме пројекта, конструкција пројектне анализе и избор партнера за сарадњу

Анимација спонзора и донатора из земље и иностранства како би се додатно стимулисало унапређење различитих сегмената бокса	Обезбеђивање финансијских средстава за развој бокс клубова на територији АП Војводине	Број спонзора и донатора	Конкурисање за добијање спонзора и донатора
Подигнут ниво обучености експерата у спортских клубовима и запосленог кадра у надлежном гранском савезу у области административног и пројектног рада, модерних система информисања, извештавања према иновативним законским форматима итд.	Едукација експерата ангажованих у бокс клубовима и запосленог кадра у надлежном гранском савезу у областима административног и пројектног рада, модерних система информисања, извештавања према иновативним законским форматима итд.	Број организованих манифестација	Организовање образовних сесија

3. Промоција бокса кроз доступне медијске канале и организацију домаћих и међународних манифестација

Посебни циљеви	Активности	Индикатори активности	Мере/задачи
Организовање различитих медијских кампања у циљу промоције бокса	Организовање медијских кампања на друштвеним мрежама ради експонирања бокса и анимирања што већег број спортиста и рекреативаца	Валоризација кампање и успешности путем реакције циљаних група	Осмишљавање, планирање и реализација саме кампање
Унапређена колаборација између спортских новинара и спортиста - боксера, као и унапређење знања и компетенција новинара из домена бокса	Организовања стручно-специфичних семинара за спортске новинаре ради упознавања са одређеним карактеристикама бокса	Број едукативних новинара	Осмишљавање, планирање и лобирање ради одржавања едукативних догађаја
Организовање међународних бокс догађаја на територији АП Војводине ради промоције бокса	Обезбеђивање средстава неопходних за одржавање међународних бокс манифестација на територији АП Војводине	Број такмичења за које је поднета пријава одговарајућим међународним органима	Покушај анимирања што већег броја такмичара за учешће на међународним манифестацијама на територији АП Војводине

Организовање националних бокс манифестација на територији АП Војводине у циљу промоције бокса	Обезбеђивање средстава која су нужна за одржавање националних бокс догађаја на територији АП Војводине	Број ангажованих спортиста	Организација такмичења и промоција бокс мечева
---	---	----------------------------------	---

5. ЗАКЉУЧЦИ

Из доступне литературе могуће је утврдити три основна правца истраживања односно модела детекције, идентификације и селекције спортиста:

Модел који се базира на научном приступу детекцији, идентификацији и селекцији талената у спорту од најранијег узраста, а који су развијали научници и тренери посебно из источне Европе.

Модел којим се истражује првенствено развој талентованих спортиста („талент девелопмент“), а који су практиковали истраживачи и тренери са запада, углавном из САД-а и Канаде.

Комбинована метода која се у последње време највише примењује, а коју карактеришу елементи једне и друге методе.

Генералне поставке првог, тзв. источног модела, могу се сажети на следеће: - Талент је у великој мери урођен, тј. зависи о наслеђу. - Помоћу низа података (тестирањем спортиста, подацима о породици, мишљења спортских експерата) мође се препознати талент већ у раној фази каријере спортисте. - Такве ране индиције

талената представљају темељ предвиђања врхунских домета у поједином спорту. - Талент је у принципу специфичан за поједини спорт. Наведени „источни“ модел подразумева праћење и тестирање спортисте од самог почетка спортске каријере. Тестирањем се обухватају практично све карактеристике антрополошког статуса, с посебним нагласком на психолошке особине. Надаље, утврђује се брзина усвајања појединих садржаја, као и брзина напредовања у појединим способностима младих спортиста, а уз то се прикупљају бројни подаци о породици (морфолошке карактеристике, здравствени статус, итд.) којима се предвиђају крајња достигнућа младих спортиста.

За разлику од источног модела, у којем су научне методе од самог почетка укључене у процесе откривања талената, одабира прикладног спорта и селекције за клупске и репрезентативне селекције, тзв. западни систем обележава слободни одабир спорта са нагласком на бављење већим бројем спортских активности у раној фази каријере у којој доминира уживање и забава. По тој теорији талент није у великој мери наследан нити га је неопходно у раној фази детектовати. Кључно је међутим младим спортистима омогућити развој вештина, али и ужитак и мотивацију током тренинга. Карактеристика наведеног модела је да се спортска каријера подели у више фаза које обележавају следећи елементи: а) Прва фаза је фаза одабира у којој породица и околина стимулишу

дете да испроба више различитих активности. Нагласак је на игри и забави, а не класичном тренингу и такмичењу. б) У другој тзв. фази специјализације (12 – 13 година) интерес детета се усмерава према једном или два спорта. На тренингу се у тој фази настоји одржати равнотежа између организоване игре и тренинга како би се дете с уживањем наставило бавити том активношћу, те како би се спречило одустајање и демотивација. ц) У трећој тзв. фази улагања, тежи се врхунском извођењу и напорно се тренира како би се оно достигло. С обзиром на бројна врхунска достигнућа спортиста, како с подручја бившег СССР-а и источне Европе, тако и западног света (првенствено САД-а) у свим узрастним категоријама, могуће је закључити да оба модела имају научну и практичну утемељеност.

При разради модела детекције, идентификације и селекције у боксу уважаваће се досадашња сазнања оба наведена модела (источни и западни), те на крају предложити комбиновани специфични модел за бокс. Процес детекције у боксу спроводи се приликом анимације деце за бокс школе у узрастима млађе школске популације, иако се она може вршити чак и у предшколском узрасту. У тој примарној фази потребно је најпре обавити детаљне лекарске прегледе, како би се испитало здравље и општи телесни развој деце, те евентуално открили телесни недостатки и могуће болести. С обзиром да у узрасту од 6-9 година код деце још није дошло до диференцијације моторичких способности, постоје уопштено моторички способнија

и мање способна деца. Другим речима, врло је вероватно да ће на пример дечак који изврсно одради тест за процену координације истовремено бити брз, агилан, експлозиван, или једноставно - моторички надпросечно способан. Стога је упутно приликом одабира деце за бокс школу, уз наведене детаљне здравствене претраге, спровести један од тестова за процену базичних моторичких способности (најбоље координације) који ће бити добар показатељ генералне моторичке способности детета. Процеси идентификације и селекције се спроводе упоредно па се могу посматрати заједно. У боксу је могуће наведене процесе поделити у две фазе: Прва фаза спроводи се током и по завршетку пубертета. Кључна улога тренера у том периоду је да зна препознати разлику између деце поједнаке хронолошке доби, али значајно различите биолошке доби. Наиме, за очекивати је да ће деца која касне у свом биолошком развоју постизати слабије резултате од својих вршњака, како на тестовима за процену способности, тако и на такмичењу. Међутим, обично тој деци, којој касније почне развој, он дуже траје. На крају таква деца достигну чак и престигну децу која су се раније развила. Постоји већи број различитих метода за утврђивање биолошке зрелости. Неинвазивна, поуздана и једноставна за спровођење је метода процене биолошке зрелости помоћу три антропометријске мере: висине, седеће висине и дужине ноге. Након што се утврди биолошка зрелост младих боксера, потребно је што прецизније одабрати најталентованије међу њима. Стога је

неопходно одредити динамику моторичко–функционалних, антропометријских и техничко-тактичких параметара, јер је организам достигао одређен ниво прилагођавања специфичностима и захтевима бокса. Бројна истраживања потврђују да моторичке способности и антропометријске карактеристике умногоме разликују успешне боксере од мање успешних, па их је неопходно узети као важан критеријум за идентификацију и селекцију у боксу. Као што је познато на успех у боксу, зависно о тежинској категорији, утичу у одређеној мери практично све моторичко-функционалне способности. Познато је да снага (посебно мишићна издржљивост) и кардио-васкуларна издржљивост (посебно аеробна компонента) имају сразмерно низак коефицијент урођености, те се правовременим и правилно дозираним тренингом могу значајно унапредити. Стога би тренери бокса могли направити велику грешку ако би радили идентификацију и селекцију младих боксера само на темељу процене тих способности. За разлику од те две способности, координација и експлозивна снага с друге стране имају високи коефицијент урођености, па се намеће закључак да би управо висок ниво наведених способности требао да има велики значај код одабира надарених боксера. Тестирања у овој фази би се требала спроводити најмање два пута годишње, а укључивала би већи број тестова за процену базичних и специфичних моторичко-функционалних способности. Резултати тестова би првенствено требали указати на динамику напредовања тестираних боксера у

примењеним тестовима у одређеном временском периоду. Из досадашњих истраживања може се закључити да је неопходно спровести већи број различитих тестова јер ће се у противном тешко проценити моторичко-функционални потенцијал боксера. Уз то је потребно анализирати техничку успешност спортиста (обим и разноврсност технике, те реализацијску успешност бораца) током целе године на тренингу и на такмичењима. У овој фази не би требало процењивати надареност деце за бокс на темељу резултата на такмичењима. Наиме, као што се више пута нагласило, деца интензивно расту и развијају се, па таква процена често није објективна. Друга, а уједно и завршна фаза препознавања надарености спроводи се у јуниорском и сениорском узрасту, с циљем одабира репрезентативних кандидата. Та фаза мора бити у високој корелацији са специфичностима бокса. Она укључује процену здравља спортисте, процену специфичних моторичко-функционалних способности и техничко тактичких знања, те утврђивање психолошког профила такмичара (способност прилагођавања тренингу и такмичењу, емоционална стабилност, и сл.). За разлику од претходног периода у којем се првенствено пратила динамика напредовања у моторичко-функционалним способностима и техничко тактичким знањима, у овој фази се тестиране способности и знања прате и упоређују с моделним вредностима врхунских боксера. Нагласак у завршној фази препознавања надарености даје се утврђивању психолошког

профила сваког спортисте, да би се установило поседује ли когнитивно–конативна (психолошка) обележја, која су од великог значаја за успех у боксу. То је посебно битно јер су боксери тог узраста завршили с фазом интензивног развоја, те су им наведена обележја готово попримила коначну структуру.

Кључне тачке и смернице у детекцији и идентификацији талената

Према научној литератури и тренутно доступним доказима, утврђено је неколико круцијалних фактора који дискриминишу успешне од мање успешних спортиста:

1. Бројна истраживања истичу значај моторичких способности у препознавању будућих елитних спортиста. Конкретније, успешан спортиста мора поседовати умерен или висок ниво аеробне и анаеробне снаге, добре резултате у тестовима агилности као и завидну развијеност мишићног система ради брзог генерисања великих квантума сила током експлозивним покрета који су од есенцијалног значаја за успех у савременом спорту.

2. Разлике у антропометрији и соматотипу такође представљају значајну детерминанту спортског потенцијала и финалних домета у каријерама спортиста. Студије публиковане у еминентним светским часописима из области спортске науке сугеришу да су за елитне спортисте карактеристични високи проценти мишићне масе и ниске

вредности телесних масти. Прецизније речено, врхунски спортисти поседују мезоморфни тип телесне грађе.

3. Наука препознаје и апострофира значај генетских фактора као индикатора талента и могућности спориста. Штавише, применом различитних и напредних дијагностичких тестова неопходно је утврдити да ли спортисти поседују гене које их чине предиспонираним за дуготрајне активности у којима се производе занемарљиве количине силе – аеробне активности, или за спортове у којима доминирају експлозивни покрети – анаеробне активности.

4. Поред наведених егзактних параметара, мониторинг психо-социјалног аспекта живота спортисте (контрола анксиозности, мотивација, самоефикасност, подршка породице, адекватна едукација, задовољавање културолошких потреба, итд.) такође представља чинилац који је неопходно валоризовати приликом потенцијалне идентификације врхунских спортиста. Од свих наведених фактора, контрола анксиозности вероватно представља најрелевантнији параметар у сепарацији елитних спортиста и оних који се надмећу у ниже рангираним такмичењима.

Коначно, важно је акцентовати да је неопходно спровести научне студије које ће испитати валидност и применљивост приказаног модела у боксу. Штавише, спортски научници и тренери ангажовани у боксу би свакако требали користити наведени модел

приликом детекције и идентификације будућих успешних боксера (шампиона).

Анализирајући резултате истраживања може се закључити да постоји простор за унапређење сваке од области покривене овим истраживањем. Када су у питању услуге које клубови пружају приметан је пасиван став према иновацијама. Свега 16% клубова тренутно има капацитет да пружа додатне услуге. Остали клубови, који немају капацитет, као разлоге наводе недостатак професионалног кадра и финансија. Оно што је позитивно је да сви клубови показују спремност на сарадњу. С обзиром да постоји спремност, неопходно је радити на унапређењу постојећих људских ресурса. Један од начина је презентовање примере добре праксе из региона, представницима клубова. Такође је потребно повезати клубове са Факултетима за спорт и упознати их са актуелним теоријским и научним достигнућима. Повезивањем теорије и праксе допринеће се унапређењу ове спортске дисциплине. Едукације које би се организовале за представнике клубова треба да буду практичне и интерактивне.

Највећи број клубова (74%) нема ни једног запосленог радника по уговору на неодређено време. Само 4 клуба тренутно нија исказало потребу за запошљавањем стручног кадра. Клубови у највећој мери

закупљују простор у коме обављају своје делатности, а доминантно се финансирају из буџета Републике Србије.

Приметан је тренд опадања броја чланова клубова после 12. године. Због тога је важно радити на промоцији бокса од најранијег узраста. У све промотивне активности за малолетну децу неопходно је укључити и родитеље. Посебна пажња треба да се посвети промоцији женског бокса.

Неколико клубова је исказало потребу за рингом, а велики број клубова за пратећом опремом. И поред недостатка људских и материјалних ресурса клубови успевају да реализују своје активности и успевају да остваре успехе на националним и међународним такмичењима. Ово указује на висок ниво мотивације особља у клубовима. Ипак, уколико људски и материјални ресурси остану на овом нивоу, врло вероватно ће доћи до губитка мотивације и до постепеног затварања клубова. Због тога је неопходно радити на континуираној едукацији професионалаца, на иновацији услуга у клубовима и размени примере добре праксе. Поред тога неопходно је омогућити клубовима финансијску одрживост и обрзбедити им неопходну опрему.



NAPOMENA

Ovaj dokument je izrađen uz finansijsku podršku Evropske unije. Sadržaj ovog dokumenta je isključivo odgovornost <Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu and DJL Dél-alföldi Jóegészség Lét Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság> i ne odražava zvanično mišljenje Evropske unije i/ili Upravljačkog tela.